

Ügyszám: EBH/HJF/131/2020.

Védett tulajdonság: fogyatékoság (autizmus spektrumzavar)

Diszkrimináció területe: oktatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

A kiskorú kérelmező szülei szerint gyermeküket fogyatékosága (autizmus) miatt közvetlen hátrányos megkülönböztetés érte az eljárás alá vont gimnázium részéről a gyermek félévi értékelése során azzal, hogy a 2020. január 31-én kelt félévi értesítőjében a gyermek egyáltalán nem kapott értékelést.

A szülők azt kérték a hatóságtól, hogy az iskola tartsa be gyermekük értékelésére vonatkozóan a Szakértői Bizottság által meghozott szakvéleményt, továbbá gyermekük részére ugyanazokat a jogokat biztosítsa, mint az intézményben tanuló másik autista tanulónak. A szülők levelükben kifejtették, hogy hálásak a gyermeküket befogadó intézménynek, de szerintük az intézmény vezetője nem hajlandó az alapvető kommunikációra sem.

Az illetékes megyei Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleményében megállapította, hogy a kérelmező sajátos nevelési igényű, autizmus spektrum zavarral küzd. A szakértői véleményben az a javaslat szerepel, hogy a kérelmező a többi tanulóval együtt, kizárólag iskolába járással teljesítse tankötelezettségét, és előírta, hogy méltányos elbírálásban kell részesíteni a tanítás-tanulás-számonkérés folyamatában; a feladatok elvégzését plusz információkkal segítsék; írásbeli munkáira biztosítsanak hosszabb felkészülési időt; mentesítése javasolt az értékelés és minősítés alól matematikából, minden tantárgy számolási részéből, valamint helyesírásból; szenzoros érzékenysége miatt javasolt az ének-zene óra látogatása alóli mentesítése.

A gimnázium igazgatója 2019. november 5-én kelt levelében felhívta a kérelmező törvényes képviselőjét arra, hogy sürgősséggel kezdeményezze a megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottságánál a gyermek nem osztályzatokkal történő, hanem szöveges értékelésének lehetőségét. Azt közölte, hogy ellenkező esetben a gyermek félévi munkáját sem tudják értékelni, így nem fogja tudni a tanulmányait folytatni az intézményben.

A szülők az igazgató kérésének eleget tettek és beszerezték a „*Szakértői Vélemény - kiegészítést*”, amely előírta, hogy a tanulót autizmus spektrumzavarából adódó kommunikációs és szociális akadályoztatottsága miatt a 2020/21-es tanév végéig mentesítsék az értékelés és minősítés alól és ehelyett szöveges értékelést és minősítést kapjon minden tárgyból.

Az igazgató a szakértői vélemény-kiegészítést azonban nem fogadta el, erre elfogadható magyarázatot sem a szülőknek, sem a hatóságnak nem adott. Az eljárás alá vont gimnázium a kérelmezőnek adott 2020. január 31-én kelt félévi értesítőben a tantárgyak neve mellett osztályzat, vagy szöveges értékelés helyett a „*Részt vett*” és „*Nem osztályozható*” megjegyzéseket tüntette fel (a testnevelés és matematika esetében megjelölt „*Mentesség*” kivételével).

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét a kérelmező fogyatékosága miatt, amikor a 2019/2020-as tanév első félévi értékelésekor nem vette figyelembe az illetékes Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakértői vélemény-kiegészítést, amely az autizmus spektrumzavarral küzdő kérelmező részére mentesítést ad a 2020/2021-es tanév végéig az értékelés és minősítés alól és helyette szöveges értékelést és minősítést ír elő minden tantárgyból.

A hatóság elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, eltiltotta az eljárás alá vontat a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsításától, kötelezte az eljárás alá vontat 50.000,- Ft bírság megfizetésére, valamint elrendelte a határozat nyilvános közzétételét.

A hatóság határozatával szemben az eljárás alá vont kereseti kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszékhez.

A Fővárosi Törvényszék az alaptalan keresetet elutasította.

Az ítélet hangsúlyozza, hogy a szakértői bizottság határozza meg, hogy a sajátos nevelési igényű tanulót mentesítik-e az osztályzatokkal történő értékelés alól, és hogy ehelyett szöveges értékelésre van-e szükség, vagy az értékelést teljesen mellőzni kell. Amennyiben a szakvéleményben erre vonatkozó kötelezés található, akkor az igazgató köteles az értékelés alkalmazását előírni, és nem dönthet a teljes mentesítésről. A fentiek miatt a szakvélemény kiegészítésében foglaltak szerint felperesnek a kérelmező 2020/2021. tanév első félévét szövegesen kellett volna értékelnie és minősítenie, amelyet elmulasztott azzal, hogy olyan félévi értesítőt állított ki, amely nem tartalmazott ilyen értékelést.

A Fővárosi Törvényszék ítélete ellen fellebezésnek nincs helye.

(2020. áprilisi döntés)